

[Damgaard Nielsen]

det første, man konstaterer, når man træffer folk, der har alkoholproblemer, er, at de ikke kan disponere fornuftigt. Hvis det ikke kan lade sig gøre, må jeg give vedkommende ret, når han siger: at menneskets intelligens har sine begrænsninger, det giver mig ingen grund til sorger, men at dumheden ingen har, det må I undskylde gør mig forfærdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af §§ 1 og 2 og §§ 1 og 2 i den nye affattelse, §§ 3 og 4, ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 5 og § 5 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 4, § 6, således ændret, §§ 7-20, ændringsforslag nr. 5, § 21, således ændret, §§ 22-28, ændringsforslag nr. 6, § 29, således ændret, ændringsforslag nr. 7, § 30, således ændret, § 31 og ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Inden vi går til næste sag på dagsordenen, skal jeg oplyse, at der er anmodet om, at afstemning om eventuelle dagsordener under dagsordenens sidste punkt udsættes til mødet i morgen. Jeg har til hensigt at efterkomme denne anmodning og kan derfor oplyse, at eventuelle afstemninger i forbindelse med dagens forespørgsel først vil finde sted ved mødets begyndelse i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 87:

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven og forskellige andre skattelove. (Begrænsning af fradragsretten i visse lejeforhold (leasing)).

(Fremsat 30/11 83. Første behandling 2/12 83. Betænkning 8/12 83).

Der var stillet 12 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Lykketoft (S):

Jeg skal kort kommentere de ændringsforslag, der er stillet af socialdemokratiet og socialistisk folkeparti, idet jeg beklager, at der ikke har været bedre tid til at forhandle om dem, og at der fra den anden side i salen har manglet vilje til at forhandle nærmere om deres udformning.

Ændringsforslagene vedrører dels to ændringer i afskrivningsloven vedrørende skibsfart, som jeg skal vende tilbage til, dels en ændret bestemmelse om forskudsafskrivning på byggeprojekter, hvor man reelt afskærer muligheden for, at disse regler kan bruges ved bygninger, der opføres med henblik på udlejning, et forslag om at undgå omgåelse af ministerens forslag til afskrivningsbegrænsning ved at udstykke ejerskabet i en virksomhed i enkeltpersoners ejerskab af enkeltmaskiner og endelig forslag om at fastholde og videreføre forårets indgreb mod brug af etableringskonto- og investeringsfondsmidler til køb af leasingparter.

Jeg kan ikke forestille mig andet, end at et flertal i folketinget vil gennemføre den del af ændringsforslagene, der ikke vedrører skibsfart. Jeg vil sige, at hvis det viser sig – mod min forventning – ikke at være tilfældet, må det være udtryk for, at der er nogle, der under indtryk af risikoen for et valg mener, at det er morsommere og mere relevant at drille socialdemokratiet og SF end at lukke huller i det lovforslag, der ligger her. Det tror jeg vælgerne vil vide at bedømme efter fortjeneste, hvis det forholder sig sådan, men jeg kan faktisk ikke forestille mig, at det forholder sig på den måde.

Derimod har jeg forstået på meldingerne i betænkningen, at regeringen og de radikale går imod den foreslåede meget lempeligt og gradvis gennemførte begrænsning af afskrivningsmulighederne på skibsanparter. Det un-

[Lykketoft]

drer mig, for også på det område må man konstatere en ændring i holdning fra regeringens og de radikales side i forhold til førstebehandlingen for 11 dage siden. Dengang erklærede regeringen og de radikale, at man var indstillet på at overveje en overgangsordning, der efterhånden kunne begrænse leasingfinansiering af skibe, hvis der var et bredt flertal bag ved det. Derefter kom S og SF med disse ændringsforslag som oplæg til en forhandling. De er i deres konsekvenser langt lempeligere end regeringens generelle afskrivningsindgreb over for f.eks. leasing af maskiner. Men vi er blevet afvist med ond vilje og er i stedet blevet slået oven i hovedet med vilde overdrivelser og politisk agitation om påståede negative beskæftigelsesvirkninger.

Vi var selvfølgelig forberedte på disse bombastiske udtalelser over for ethvert indgreb fra folk – det være sig på arbejdsgiver- eller på lønmodtagerside – der har interesser i værftsindustrien. Derfor var vi også enige i det synspunkt, der blev udtrykt af hr. Bernhard Baunsgaard ved førstebehandlingen, nemlig at skulle der foretages et indgreb overhovedet på dette område, måtte der være et bredt flertal bag ved det. Det var det, vi lagde op til med vore ændringsforslag.

I øvrigt har vi forstået, at en lang række af de udtalelser, der er blevet fremsat, skyldes manglende kendskab til de faktiske ændringsforslag. Det er klart, at kendsgerninger er velegnede til at distrahere éns opfattelse, og det er givetvis også sket i dette tilfælde.

Jeg skal præcisere, at vore ændringsforslag alene har til hensigt at tilskynde til overvejelser om en samfundsøkonomisk mere hensigtsmæssig måde at finansiere skibsbyggeri på. Forslaget er uden nogen som helst aktuelle beskæftigelseskonsekvenser af den enkle grund, at intet træder i kraft tidligere end for kontrakter, der er indgået efter 1. januar 1985. Formålet med forslaget er at tilskynde til overvejelser om, hvordan værfterne kan undgå at blive stadig mere afhængige af leasingfinansiering, og overvejelser om, også politisk her i salen, andre og mere hensigtsmæssige måder at sikre beskæftigelsen på.

Jeg er meget ked af, at man fra radikal side og fra regeringens side åbenbart har fundet det vigtigere at polemisere og lave partitaktiske skoleridt i denne sag end at gå ind i de konkrete forhandlinger i skatte-

afgiftsudvalget, som man selv lagde op til ved første behandling af dette forslag. Jeg synes faktisk, det er beskæmmende, mere beskæmmende, end jeg har oplevet det meget længe i den skattepolitiske debat, og jeg kan kun se en eneste årsag til kovendingen, nemlig den, at man håber at kunne score et billigt point i en eventuelt kommende valgkamp. Jeg beklager, at sagligheden har så ringe vilkår, at standhaftigheden i synspunkter er så kort, at ikke engang i 11 dage kan den holde.

Hagen Hagensen (KF):

Det er givet til kende fra vor side før, at vi finder, der er grund til at fremme erhvervs-mæssige investeringer, at fremme beskæftigelsen, og at vi mener, at leasingbegrebet kan være et nyttigt instrument til visse af disse ting, men der har været vildskud, og der har været huller af den ene og den anden art. Dem har man ønsket at gribe ind over for, og det er da også sket gennem det forslag, som skatteministeren er kommet med. Det har været længe undervejs, fordi det var nødvendigt at overveje tingene meget nøje, og fra det konservative folkepartis side indstiller vi det uændret til vedtagelse.

Når dette er sagt, vil jeg også godt sige, at vi ikke kan stemme for nogen af de ændringsforslag, der er stillet af forskellige mindretal, respektive i et enkelt tilfælde af et flertal i udvalget. Det kan vi ikke, fordi vi finder, at man i høj grad er kommet ud i yderkanten af det, der egentlig hører ind under dette lovforslag, og vi mener, det vil gøre det uklart, hvis vi går ind for disse ting. Der er ting, som vi gerne vil drøfte. Der er enkelte forhold, som der kan være grund til at se nærmere på, men de må hvile, til vi skal se det i en bredere sammenhæng. Her drejer det sig om på leasingområdet eller – som det nu med lovforslaget hedder – på udlejningsområdet at få et regelsæt, som man kan bruge, når man fjerner de vildskud, der har været. Skulle der vise sig huller, man kan benytte, vil der også være vilje til at søge at få stoppet disse huller.

Det har været noget af en balancekunst at lave dette – det er der ikke spor tvivl om – når man både ønsker at fremme alt, hvad der har med erhvervsinvesteringer at gøre, og

[Hagen Hagensen]

man også lægger særdeles megen vægt på, at beskæftigelsen ikke må hæmmes.

De ændringsforslag, der er stillet fra socialdemokratiets side med tilslutning fra SF, kan for mig at se kun føre til, at man vil ramme skibsværftsbeskæftigelsen meget føleligt. Vi har i udvalget fået en besvarelse fra industriministeren, der klart viser, hvor mange, mange tusinde arbejdspladser, direkte eller indirekte, der kan blive berørt deraf, og så er det naturligvis meget godt, at hr. Lykketoft siger, at det ingen aktuelle beskæftigelsesmæssige konsekvenser har, fordi det ændringsforslag, som han har stillet, først skal have virkning fra 1. januar 1985. Ja men tror man da ikke, at det allerede vil få indflydelse nu? Tror man ikke, at det vil få indflydelse på de planer, der måtte blive lagt? Vi må da også se lidt ud over dagen i morgen, når det drejer sig om beskæftigelsesmæssige forhold.

Der er i den forbindelse hverken tale om partitaktiske skoleridt eller om at score points i en eventuelt kommende valgkamp. Jeg mærker, at tonen, som hr. Lykketoft nu lægger an, er en helt anden end den saglige drøftelse, vi har haft af disse forhold, hvor der har været brugt megen tid i udvalget på at finde frem til, om der var bedre løsninger end de foreslåede. Det har vi ikke fundet, og derfor har vi indstillet lovforslaget til vedtagelse, som det foreligger.

Vedrørende de ændringsforslag, der er stillet af hr. Lykketoft m.fl., finder jeg, det er meget bedre at henvise til de fyldige kommentarer, der er givet fra skatteministerens side dertil, og som er vedhæftet betænkningen, bilag 1 og 2. I hvert fald for mig viser de klart, at det aldeles ikke vil få den virkning, som det bør have, det vil tværtimod gøre loven uklar, og jeg skal nævne et enkelt af disse forhold.

Man taler et sted om organiseret samvirke. Hvad er det? Det er et nyt begreb inden for dansk ret, som ikke kan forklares nærmere. Det er en af de uklarheder, der er. En anden er det, jeg har nævnt: den beskæftigelsesmæssige effekt, som ganske givet må komme til at spille en rolle, og som for os har været ganske afgørende for, at vi ikke kunne gå ind for de ændringsforslag, der er stillet af hr. Lykketoft m.fl.

Vi vil godt sige – det gælder ikke blot skibe, det gælder også bygningsafskrivninger – at det nok er forhold, vi skal se på i en bre-

dere sammenhæng, blot ikke på et tidspunkt, hvor vi må erkende, at det, der skal ske med leasingbegrebet, er noget, der skal føres igennem, for at det kan få den effekt, det skal have. Så må vi gemme ting til overvejelse senere. Jeg mener, at vi forplumrer vandene, hvis man tager det med ind under denne lovgivning, og af den grund er vi imod, at det gøres.

Jeg vil godt føje til, at vi vel aldrig nogen sinde havde skullet stå og drøfte disse forhold her, hvis ikke vi fremdeles havde så høje marginalskatte i dette land, at vi simpelt hen må se en skattetænkning ud over rimelige grænser. Det gør, at vi egentlig når til, at det rigtige må være, at vi på et eller andet tidspunkt må søge frem til en lovgivning, der ikke har så høje marginalskatte, så at vi derved får hæmmet den skattetænkning ud over rimelige grænser, som har fundet sted, de vildskud, der har været, og som vi nu med denne lovgivning søger at få bremsat.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg vil gerne til hr. Hagen Hagensens bemærkninger om det udvalgsarbejde, der er passeret, sige, at det, der forarger mig mest i denne sag, ikke er, at de borgerlige partier ikke uden videre har tilsluttet sig de ændringsforslag, der er blevet stillet fra S' og SFs side, men at man i modsætning til de tilkendegivelser, der kom ved første behandling, ikke på noget tidspunkt har indladt sig i egentlige forhandlinger om udformningen af ændringsforslag. Det synes jeg er forargeligt.

Dermed må jeg også imødegå hr. Hagen Hagensens betragtninger om, at der er foregået et sagligt udvalgsarbejde. Det er meget sagt i denne sag. Det mener jeg faktisk ikke at man kan sige. Jeg har opfattet denne regerings målsætning, som den selv har formuleret den fra start af, sådan, at man ønskede, at forhandlinger skulle foregå i udvalg, og jeg har opfattet tilkendegivelserne ved første behandling sådan, at man i denne konkrete sag var indstillet på forhandlinger. Derfor beklager jeg det forløb, der har været indtil nu, og jeg skal med det samme anmelde ønske om fornyet udvalgsbehandling.

Jeg skal specielt henvise til, at de mærkværdige kommentarer uden nogen form for talangivelse – det sidste synes jeg ikke er så

[Lykketoft]

mærkeligt, for det er svært at give – vi har fået fra industriministeren, har jeg anmeldt ønske om samråd om. Jeg synes, det er højst besynderligt, at man leverer os et papir, hvor man skal give et bud på de beskæftigelsesmæssige virkninger af ændringsforslagene, og tager udgangspunkt i, at en meget stor del af skibsflåden er bygget af interessentskaber, deriblandt A. P. Møller. Ja men jøsses da, tror man virkelig, at A. P. Møller-koncernen vil blive berørt af disse indgreb, som forudsætter, at man ikke har indtægt fra skibsfart at modregne afskrivninger i, eller som forudsætter, at man ikke kan placere sine betalinger i forhold til forskudsafskrivningerne mellem egen rederivirksomhed og eget værft, sådan at man kan udnytte forskudsafskrivningerne som hidtil? Hvad er det for noget underligt noget, vi har fået som svar?

Hvis ikke industriministeren vil besvare det med det samme – vi har ham jo her i salen – så vil jeg meget gerne have det behandlet meget, meget grundigere i udvalget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg havde håbet på, at vi kunne undgå denne udveksling på korte bemærkninger, men nu synes jeg, at hr. Lykketoft kommer for langt ud.

Et er, at man laver citatfusk og pådutter mig noget, jeg ikke har sagt. Det skal jeg tillade mig at vende tilbage til senere. Jeg vil nok sige, at selv om vi skal have valgkamp, så burde socialdemokratiet dog holde sig for godt til det. Noget andet er, at man siger, at der ikke er foregået et sagligt udvalgsarbejde. Det synes jeg er så groft, at det ikke kan få lov til at stå bare nogle få minutter.

Det er oplyst over for os gennem de udtalelser, der er kommet, at det forslag, socialdemokratiet har stillet, er efter svensk model. Og på det svenske område har vi følgerne af et sådant forslag. Den svenske handelsflådes tonnage udgjorde i 1976 i alt cirka 8 mill. BRT. Efter at man havde gennemført den lovgivning, som hr. Lykketoft vil have at vi skal lægge stemmer til herhjemme, er den svenske handelsflådes tonnage faldet til 4,2 mill. BRT i løbet af 4 år. De sidste tal er fra 1980, og så vidt jeg forstår, er den svenske handelsflådes tonnage faldet yderligere. Hvad er der sket med de svenske skibsværft-

ter? Ja, beskæftigelsen er faldet i en sådan grad, at det har været nødvendigt for den svenske stat at overtage dem. Det ved man jo meget godt at vi har haft lige ovre på den anden side af Sundet. I den samme periode, fra 1976 til 1980, er den danske handelsflådes tonnage steget fra 5,1 mill. til 5,4 mill. BRT.

Er det virkelig det, hr. Lykketoft ønsker at der skal ske herhjemme? At de danske skibsværfter overtages af staten, og at vor handelsflåde indskrænkes? Ja, så skal man argumentere for og anbefale det forslag. Disse oplysninger er ikke fremsat af hvem som helst. Jeg har kontrolleret, at sådan ligger det. Det var Steffen Møller fra Metalarbejderforbundet, der første gjorde opmærksom på disse tal.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Også her gælder det jo, at vi skal have drøftelser i udvalget på ny, og jeg skal derfor i hvert fald for nærværende ikke gå ind i nogen yderligere debat om selve materien, blot understrege – hvad hr. Bernhard Baunsgaard så rigtigt gjorde her for et øjeblik siden – at jeg finder, at der har fundet et sagligt arbejde sted i udvalget, hvor vi har taget hensyn til alle fremkomne meninger og tilkendegivelser, selv om man ikke har kunnet slutte sig dertil. Jeg vil også gerne sige, at der ingen indsigelser var mod, at udvalgsarbejdet sluttede. Tværtimod ønskede man, at der blev afgivet betænkning. Det gælder også hr. Lykketoft og hans parti.

Så jeg må – det gør jeg i min egenskab af formand for skatte- og afgiftsudvalget – afvise, at der ikke har fundet en grundig behandling af forslagene sted, men vi vender tilbage dertil, når vi nu skal have ny udvalgsbehandling.

Jeg holder blot for – lad det være min slutbemærkning –: lad os nu prøve på at holde tonerne om valg og alt muligt andet, der tales om, nede på det rimelige niveau, hvor de skal være, når vi drøfter disse saglige forhold, om hvilke vi ikke har kunnet enes fuldt ud, men hvor vi dog et godt stykke af vejen har vist at kunne komme til enighed.

Industriministeren (Stetter):

[Industriministeren]

Jeg har forstået, at skatte- og afgiftsudvalget ønsker et samråd med mig efter afslutningen af denne debat, og jeg glæder mig naturligvis til at få lejlighed til at uddybe det svar, industriministeriet har givet på spørgsmål nr. 21. Jeg går ud fra, at man ønskede at få vor bedste overbevisning – det kan naturligvis ikke blive andet i kraft af, at vi taler om nogle forhold i fremtiden – vedrørende virkningerne på beskæftigelsen inden for et bestemt område på grundlag af de ændringsforslag, socialdemokratiet har stillet.

Jeg vil ved denne lejlighed nok svare ganske kort på hr. Lykketofts indlæg. For det første må jeg understrege, at vi ikke kan diskutere enkelte virksomheders forhold. Den virksomhed, hr. Lykketoft omtaler, beskæftiger sig jo ikke alene med søfartsvirksomhed, men med mange andre former for virksomhed, og man har derfor indtjening fra mange forskellige kilder. Jeg tør ikke her f.eks. sige, om man overhovedet tjener noget på søfartsvirksomheden. Det tvivler jeg ærlig talt på at man gør i øjeblikket. Fragtmarkederne er uhyre tynde, og jeg er ikke sikker på, at man har nogen særlig stor nettoindtjening på søfartsvirksomheden. Det, vi taler om her, er jo bygning af skibe, og det er klart, at man kun kan modregne i den indtægt, man har fra søfartsvirksomheden. Det synes jeg nok at der er grund til at understrege.

Så må jeg i øvrigt sige, at de indledende bemærkninger i svaret fra industriministeriet henviser til, at man rammer virksomheder, som ikke har noget som helst med leasing at gøre. Det er det helt afgørende i den forbindelse, idet jeg har forstået af de samtaler, man har haft, at det drejede sig om leasing; men her går man pludselig ind og ændrer afskrivningsgrundlaget, uanset om der er tale om leasing eller ej. Det er det virkelig alvorlige, og det er det, vi har peget på.

I øvrigt glæder jeg mig til at uddybe disse synspunkter i et samråd med skatte- og afgiftsudvalgets medlemmer senere på dagen.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det er rigtigt, at socialdemokratiet ikke gjorde nogen indsigelse mod, at udvalget afgav betænkning, for socialdemokratiet ønsker, at mindst det indgreb, der er skitseret i

regeringens forslag, bliver vedtaget så hurtigt som muligt.

Men jeg vil fastholde, at der ikke i udvalget har fundet den reelle forhandling sted, som der kunne være al mulig grund til at forvente ville finde sted på baggrund af de udtalelser, der fremkom fra skatteministeren og fra hr. Bernhard Baunsgaard ved førstebehandling. Der har ikke fra de to sider været nogen form for konstruktivitet, nogen form for alternativt bud på, hvordan man kunne udmønte de tanker, man selv gik ind på ved første behandling.

Jeg gentager, at jeg ikke bebrejder de borgerlige, at man ikke uden videre tilslutter sig socialdemokratiets forslag, men man kunne dog i det mindste prøve på at fremkomme med egne tanker. Det gælder også i forhold til det, industriministeren var inde på. Hvis man mener, at man kunne formulere et indgreb, der præcist og alene rettede sig mod leasingbegrebet som sådant på skibsfartssområdet, vel, så var det da et interessant bud på sagen. Vi har bare ikke set antydninger af et sådant forslag. Jeg har under udvalgsarbejdet nævnt som en mulighed, der heller ikke er blevet svaret på, om man kunne bruge undtagelsesbestemmelsen i regeringens forslag og gradvis mindske dens konsekvenser vedrørende skibe. Det er der heller ikke blevet svaret på.

Så vil jeg sige med hensyn til citatfusks, at jeg ikke er begyndt at citere hr. Bernhard Baunsgaard fra førstebehandlingen endnu – den fornøjelse har jeg til gode.

I øvrigt er det indgreb, der foreslås – det er rigtigt – beslægtet med det indgreb, der er gennemført i Sverige. Det er ikke nær så kraftigt som det, der er gennemført i Sverige, for vi bevarer jo pristalsreguleringen og afskrivningsgrundlaget, og man får jo, uanset hvor man har sine indkomster fra, den fulde afskrivningsmulighed udnyttet, senest når man sælger skibet.

Endelig vil jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg tror, der er mange andre faktorer, der har bestemt handelsflådens udvikling i Danmark og Sverige de sidste 10 år. Det kan man allerede udlede deraf, at endnu er vi ikke i en situation, hvor en meget væsentlig del af tonnagen fremstilles på leasingvilkår i Danmark, og alligevel har vi haft en betydelig vækst.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Når nu hr. Lykketoft ikke er begyndt at citere mig, så må jeg anmode hr. Lykketoft om, næste gang han angriber mig på grundlag af noget, jeg skulle have sagt, at være så venlig at citere. Men da hr. Lykketoft formentlig ikke gør det, skal jeg gøre det for ham.

Jeg sagde i sp. 2718 om dette med skibene:

»Jeg forstår regeringens bekymring i henseende til skibene. Jeg forstår og deler de hensyn, der har været, til, at vi af hensyn til danske skibsværfter bør være omhyggelige med, hvordan og hvornår vi griber ind.«

Derefter sagde jeg:

»Jeg vil gerne overveje, om det på en eller anden måde kan præciseres, enten at det stoppes for skibene, hvis man kommer ud i de samme misbrug, som jeg har beskrevet for leasingområdet som helhed . . .«

Dette er ikke sket endnu. Det er min betingelse for, at vi griber ind på denne måde, og så kan det ikke hjælpe noget, at man påstår noget helt andet, fordi det passer ind i ens kram. Jeg er ked af at skulle sige det så hårdt og afgørende til en tidligere minister, der dog skulle have lært, at det betaler sig at holde sig til det, modparten har sagt, i stedet for at gøre det, Kumbel sagde: at dutte folk en mening på, hvis vanvid alle kan forstå.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Kort bemærkning, og så tror jeg vi skal videre i talerrækken.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Nu er det jo ikke altid, at man opfatter tingene i den ånd, de er sagt i. Jeg læste faktisk, og jeg læste det igennem mange gange, afslutningen på hr. Bernhard Baunsgaards indlæg i sp. 2719, der lyder som følger:

»Jeg vil gerne overveje, om det på en eller anden måde kan præciseres, enten at det stoppes for skibene, hvis man kommer ud i de samme misbrug, som jeg har beskrevet for leasingområdet som helhed – og det kunne vi jo sætte ind i loven – eller om der kan gøres andre ting. Men dette forudsætter, så vidt jeg kan skønne, et praktisk talt enigt folketing,

for det må jo have beskæftigelsesmæssige konsekvenser for danske værfter.«

Jeg vil godt føje til, at det behøver det ikke at have, for hvis man gennemfører et sådant indgreb gradvis, sådan som vi har foreslået det, så er der alle muligheder for i mellemperioden at overveje alternative måder at støtte en fornuftig beskæftigelsesudvikling på. Det er et synspunkt, som for øvrigt med stor klarhed så sent som i dag er blevet udtalt i en pressemeddelelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråds forretningsudvalg, hvor man bakker helt op bag socialdemokratiets ændringsforslag, en udtalelse, der er tiltrådt af såvel Knud Christensen som Georg Poulsen og Hardy Hansen.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Kort bemærkning; der skal jo også være noget til udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, det er citatfusk. Jeg ved ikke, om det gik op for folk, at jeg havde sat en betingelse ind: hvis det viser sig, at der sker misbrug på skibsområdet. Det var min betingelse. Så ville jeg gerne være med til at indsætte i loven, at hvis det viser sig, at man misbruger det på samme måde, så griber vi ind, og gerne, hvordan vi så griber ind, sådan at man kunne forhindre det. Men betingelsen var der.

Jeg kunne godt sige, at den mand, jeg citerede før, er en af socialdemokratiets egne kandidater, kandidaten i Hellerupkredsen. Jeg kan ikke tro, at jeg skal tage hr. Lykketofts udtalelser heroppe på den måde, at man mener, at det er grebet ud af luften, og at den mand, der udtaler sig, ikke har nogen som helst forstand på det, han taler om – en kandidat for socialdemokratiet til det valg, der måske kommer!

Fogh Rasmussen (V):

Venstre vil stemme imod samtlige ændringsforslag.

Et flertal bestående af socialdemokratiet, SF og det radikale venstre har foreslået en præcision af reglerne om forbud mod brug af midler fra etableringskonti og investeringsfonds til køb af leasinganparter. Det forslag er en udløber af det midlertidige indgreb, som et flertal vedtog i foråret. Vi stemte den-

[Fogh-Rasmussen]

gang imod indgrebet, og vi kan heller ikke støtte dette ændringsforslag. Der er måske nok behov for visse præciseringer, men vi mener, at disse ændringer skulle have afventet det lovforslag, som ministeren har bebudet vil blive fremsat i begyndelsen af 1984.

Ellers må man sige, at de vigtigste ændringsforslag vedrører begrænsningen af afskrivninger på skibsanparter. De forslag har allerede været grundigt omtalt i den forløbne del af debatten. Jeg skal bare understrege, at venstre kraftigt må afvise disse forslag. For det første mener vi, at de uvægerlig vil ramme beskæftigelsen i værftsindustrien, fordi indgrebet har virkning for nybyggede skibe. Den debat har vi også til gode i udvalget, som forslaget kommer tilbage til.

Det har i særlig grad interesseret os at notere, at ifølge dagbladet Børsen af 9. december 1983 mener Metalarbejderforbundet, at S-SF-forslaget vil medføre lukning af stort set alle værfter, lukning af ca. 120 bådeværfter, og samtidig vil størsteparten af fiskerflåden og store dele af rederbranchen forsvinde. Metalarbejderforbundet nævner en arbejdsløshed på ca. 25.000 som følge af dette forslag.

Nu skal jeg ikke gå ind i en vurdering af disse betragtninger fra Metalarbejderforbundet. Det har vi også til gode i udvalget, men det er unægtelig interessant, at et betydningsfuldt fagforbund, der traditionelt har været antaget at have tætte forbindelser til socialdemokratiet, har fremsat så kontante betragtninger om det ændringsforslag, som er stillet af socialdemokratiet og SF.

Ud over de beskæftigelsesmæssige konsekvenser kommer begrænsningen af saldoafskrivningen ikke kun til at ramme udlejning af skibe, men også skibe, der benyttes i egen virksomhed. F.eks. kan fiskere med egen kutter blive berørt, hvis skibet ejes i fællesskab med f.eks. ægtefællen eller en søn eller en datter. Vi kan naturligvis ikke støtte et sådant indgreb, der går langt videre end at dæmme op for leasingarrangementer.

Nu var hr. Lykketoft meget hård i sine udtalelser og i sin karakteristik af bl.a. regeringspartienes stillingtagen til disse ændringsforslag fra socialdemokratiet og SF. Hr. Lykketoft svingede sig bl.a. op til at hævde, at når vi afviser forslagene, så er det kun for at score billige points i en kommende valgkamp. Nu ved vi jo slet ikke, om en

sådan valgkamp kommer, men det er unægtelig nogle interessante betragtninger fra hr. Lykketoft, at en afvisning af disse forslag alene skulle være begrundet i at score billige points i en kommende valgkamp.

Når det er min opfattelse, at det er nogle særlig interessante betragtninger, så er det, fordi en af hr. Lykketofts kolleger i den socialdemokratiske folketingsgruppe, hr. Risgaard Knudsen, som er valgt i Nordjyllands amt, i dagspressen, nærmere betegnet i Aalborg Stiftstidende, i weekenden har ladet forlyde, at hr. Risgaard Knudsen heller ikke kan støtte socialdemokratiets og SFs ændringsforslag. Hr. Risgaard Knudsens betragtninger i Aalborg Stiftstidende følger stort set de linjer, vi har fulgt i vores afvisning af forslaget, nemlig at det indebærer nogle stærkt negative beskæftigelsesmæssige konsekvenser. Jeg har forstået, at det i særlig grad har berørt hr. Risgaard Knudsen, at der også kan blive tale om beskæftigelsesmæssige konsekvenser i det område af landet, hvor hr. Risgaard Knudsen er valgt.

Nu forstår jeg altså, at hvis hr. Risgaard Knudsens betragtninger ikke kun har været ud ad vinduet til dagspressen, men også bliver gjort gældende her i folketingssalen, så er det ifølge hr. Lykketoft kun for at score nogle billige points i en kommende valgkamp.

På den baggrund må det selvsagt være interessant for os at erfare hr. Risgaard Knudsens stillingtagen til disse ændringsforslag fra socialdemokratiet og SF. Det vil interessere os at vide, om de synspunkter, hr. Risgaard Knudsen offentligt har givet til kende i Aalborg Stiftstidende i weekenden, også vil blive givet til kende her i folketingssalen, også her ved afstemningen om ændringsforslagene.

Nu kan man sige, at hr. Risgaard Knudsen i dagspressen i dag har ytret sig med levende interesse om partiet venstres forhold. Det er vel ikke mere end rimeligt, at jeg kvitterer for denne interesse, som vi selvfølgelig takker for, ved nu også at afæske hr. Risgaard Knudsen en redegørelse for hans mere personlige holdning til de ændringsforslag, som er stillet af socialdemokratiet og SF, og som uden al tvivl vil have betydelige beskæftigelsesmæssige konsekvenser, også, som hr. Risgaard Knudsen rigtigt har påpeget i dagspressen, i det område, hvor hr. Risgaard Knudsen er valgt. Nu er det jo muligt, at hr.

[Fogh Rasmussen]

Risgaard Knudsen allerede har tænkt sig at tage ordet for nærmere at redegøre for sin holdning, men ellers skal dette altså være en opfordring til at gøre det.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg vil bare sige til hr. Fogh Rasmussen, at min påstand om de billige points nok så meget gik på, at regeringen ved sin skatteminister og hr. Bernhard Baunsgaard, så vidt vi oplevede førstebehandlingen – hr. Bernhard Baunsgaard siger jo, han er blevet misforstået, det kan jo være, fordi hr. Bernhard Baunsgaard ikke altid udtaler sig med lige stor klarhed – mente, at der var noget at forhandle om her. Vi opfatter det, at der ikke har vist sig at være noget at forhandle om alligevel, som udtryk for, at man har rigget til til valgkamp i stedet for at forfølge den saglige tone, der var ved førstebehandlingen.

Så vil jeg godt advare hr. Fogh Rasmussen imod at begynde at citere Dansk Metalarbejderforbund for noget, det i hvert fald ikke har udtrykt. Det er muligt, at der er enkelte ansatte i Dansk Metalarbejderforbund, der har udtalt sig på et løst grundlag, men jeg vil godt bede hr. Fogh Rasmussen, inden han løber ud, lytte til følgende citat fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråds forretningsudvalg med medvirken af forbundsformand Georg Poulsen fra Dansk Metalarbejderforbund. Der er en længere indledning om behovet for at gøre noget ved leasingmisbrug, og så står der:

»Arbejderbevægelsens Erhvervsråd finder på denne baggrund, at de ændringsforslag til regeringens forslag, som socialdemokratiet har fremsat, bør overvejes positivt med henblik på at sikre en effektiv samlet ordning, som ikke forringer investerings- og beskæftigelsesmulighederne.«

Længere nede siger man:

»De af socialdemokratiet foreslåede indgreb på leasingområdet må derfor følges op af et udredningsarbejde med efterfølgende lovgivningsinitiativ, som kan forstærke beskæftigelsen i værftsindustri, industri i øvrigt og fiskeri og landbrug. Med den forudsete gradvise ikrafttræden af de foreslåede leasingindgreb vil der være god tid til at gennemføre en sådan mere målrettet og effektiv erhvervslovgivning.«

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Lykketoft tillod sig at sige, at jeg øjensynlig var blevet misforstået. Jeg er ikke blevet misforstået af dem, der kan læse indenad, og af dem, der gør sig den ulejlighed at høre efter. Ingen i dette ting kan tage ansvaret for, at den tidligere minister øjensynlig har lagt evnen til at læse indenad og evnen til at høre efter til side, når han kommer i opposition.

Må jeg minde om, hvad der tidligere er blevet sagt om eksministre fra socialdemokratiet i opposition: man skal sandelig ikke sige, at folk opfører sig som hysteriske gamle kællinger; nej, man er hysterisk som en tidligere socialdemokratisk minister i opposition. Det gælder vist stadig væk for hr. Lykketoft.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Hr. Lykketoft siger, at vi skal være forsigtige med at citere, hvad ansatte i Metalarbejderforbundet går og udtaler sig om. Nu har jeg ingen steder set, at Metalarbejderforbundet officielt har taget afstand fra de betragtninger, som Metalarbejderforbundets økonom, Steffen Møller, er fremkommet med. Det, jeg bl.a. citerede, var oplysninger i dagbladet Børsen af 9. december 1983, hvor der bl.a. står:

»Metals hovedbestyrelse protesterede i går mod det foreslåede indgreb over for skibsanpartner.

Hovedbestyrelsen er tilfreds med, at der er sat bom for leasingfiduser, som kun tjener egoistisk skattetænkning. Men hovedbestyrelsen advarer også imod ændringer i skatte- og afgiftslovgivningen, som kan medføre risiko for, at væsentlige dele af det produktive erhvervsliv med mange tusinde beskæftigede forhindres i at blive finansieret på konkurrencedygtige vilkår, hedder det i en udtalelse, som enstemmigt blev vedtaget af Metals hovedbestyrelse.«

Det har Metals økonom, Steffen Møller, uddybet med nogle betragtninger om, hvad det betyder i antal arbejdspladser. Det er det, jeg har citeret, og det er der ingen endnu der har dementeret.

Rahbæk Møller (SF):

[Rahbæk Møller]

Efter de tilkendegivelser, der er kommet fra regeringspartierne og deres støttepartier, herunder det radikale venstre, vil lovforslaget blive vedtaget med alle de huller, der var i det oprindelige forslag.

Det kan kun fortolkes på den måde, at de radikale nu er begyndt at stemme imod alt, hvad der kommer fra socialdemokratiets side, af vrede over, at socialdemokratiet vil stemme imod finanslovsforslaget. Det er beklageligt, når det har den konsekvens, at der nu vedtages en lov med huller, der givetvis vil blive udnyttet. Jeg vil bare pege på nogle få. Der kan i fremtiden fortsat forskudsafskrives på bygninger i forbindelse med interessensskaber stort set uden nogen begrænsning. Der kan opbygges interessensskabslignende arrangementer, der bygger på en opdeling i fysiske anparter, og der er helt åbent for leasingarrangementer i forbindelse med skibe, bortset fra sale-and-lease-back.

Jeg skal navnlig opholde mig lidt ved situationen med skibene. Vi tilkendegav under førstebehandlingen et ønske om, at der også blev lukket for skibenes vedkommende, men med en overgangsordning, så det ikke ramte beskæftigelsen på værfterne. Det blev overordentlig positivt modtaget. Jeg kan citere ministeren for skatter og afgifter fra fortrykket, sp. 2732:

»Jeg vil dog gerne sige på regeringens vegne, at hvis vi kan formulere en regel, der ikke rammer beskæftigelsen på danske skibsværfter, en regel, som vi lovgivningsteknisk kan leve med – hvis man altså ikke blot henviser til generelle ting som finansiell leasing – og som muligvis, som det er foreslået, kan danne en overgangsordning, vil vi meget gerne se på det i udvalget. Vi erkender, at vi har et problem. Kan det løses – og det skal det – i folketinget på basis af et bredt flertal, er vi meget villige til det.«

Jeg kunne også citere hr. Bernhard Baunsgaard, men det har han selv og hr. Lykketoft jo gjort i forvejen, så det vil jeg afstå fra. Jeg vil godt konstatere, at så vidt jeg kan opfatte det, er disse to udtalelser i tråd med, hvad jeg sagde.

Jeg vil også konstatere, at ligeledes i tråd med, hvad jeg sagde, er en udtalelse, vi har fået fra et af de berørte værfter, hvor tillidsmændene har tilkendegivet, at de støtter et indgreb mod leasing i forbindelse med skibe,

men de ønsker naturligvis så lang en omstillingsperiode, at værfterne kan overleve.

Efter denne behandling tog SF sammen med socialdemokratiet initiativet til at formulere nogle ændringsforslag, som tilgodeser disse hensyn. Disse ændringsforslag har de borgerlige partier ikke ønsket at støtte på trods af udtalelserne under førstebehandlingen. Det kunne vi få en lang teknisk debat om. Det vil jeg afstå fra. Jeg vil bare tage til efterretning, at vores ændringsforslag ikke kan tilgodese de pågældende partier. Men samtidig vil jeg, indtil andet er bevist, gå ud fra, at udtalelserne ved førstebehandlingen var alvorligt ment.

Jeg vil derfor foreslå en alternativ løsning, nemlig at vi til listen over aktiver, hvor afskrivning ikke mere er tilladt, føjer skibe, der udlejes i det, der med et engelsk udtryk hedder »bareboat charter«, dvs. udlejning, hvor det er lejeren, der bærer alle løbende driftsomkostninger, herunder at skibene udlejes uden besætning. Derved vil vi lukke for de mest spekulative arrangementer. Vi vil lukke for de arrangementer, der kun består i helt passive investeringer uden nogen form for risiko. Jeg går ud fra, at vi under en fornyet udvalgsbehandling kan nå til enighed om en sådan løsning.

Jeg vil gerne tilkendegive, at for os er ikrafttrædelsesdatoen ikke væsentlig. Om det bliver 1. januar 1985, 1986 eller 1987, er ikke væsentligt, det væsentlige er, at værfterne fra folketingets side får en klar og utvetydig besked om, at de ikke skal basere deres fremtid på leasingfiduser. Det er i orden, at de tager nogle leasingordrer ind for at fylde nogle huller i ordrebogen. Det er lidt ærgerligt med skattefradragene til de velhavende, men o.k. De må ikke basere deres fremtid på det, og det er farligt at se tiden an, som nogle har talt om. De risikerer at stå i den situation, at vi gennemfører et indgreb mod leasing uden at orientere værfterne. Denne situation ønsker vi ikke at stå i.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Kun i håb om at forebygge fremtidige misforståelser: jeg tror ikke på, at det vil være muligt at indsætte bestemmelser, der begrænser adgangen til at bruge et rederis skibe på den måde, der nu engang er det sædvanlige

[Bernhard Baunsgaard]

inden for rederivirksomhed, herunder udlejning, leasing, bareboat charter, eller hvilken betegnelse man nu vil bruge. Det tror jeg ikke på kan lade sig gøre. Man er nødt til at gå ind for erhvervslivet på dette erhvervslivs specielle betingelser eller også forbyde, at der bygges skibe på anparter.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Blot til præcisering: jeg foreslår ikke, at man forbyder nogen at leje eller chartre skibe ud på bestemte vilkår; jeg foreslår blot, at den samme kreds af personer, som er omfattet af regeringens forslag, mister afskrivningsretten i forbindelse med bareboat charter.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, så undgår man selve ordet forbud, og virkningen er den samme.

Stubkjær Pedersen (CD):

Dette ændringsforslag vil lukke værfterne i Ringkøbing og Frederikshavn, Dannebrog i Århus, værfterne i Fredericia, Bogense og Svendborg, B&W samt nybygningsafdelingen på Ålborg værft. Det siger Metalarbejderforbundets cheføkonom, Steffen Møller. Det er vel at mærke ikke regeringens forslag, men socialdemokratiets ved tidligere skatteminister Mogens Lykketoft, der nu sammen med SF ønsker gennemført en ændret afskrivningslov. At forslaget ikke kan blive gennemført, fordi folketinget ikke har et socialistisk flertal, er sin sag, men det er pudsigt at skulle læse, at hr. Lykketofts partifælle den socialdemokratiske folketingskandidat Steffen Møller takker de radikale, fordi de slutter sig til regeringens modstand mod et socialdemokratisk forslag. Det siger tillige noget om, hvor forvirret og frustreret den socialdemokratiske gruppe agerer.

Parti- og gruppeformand hr. Anker Jørgensen synes også i denne sag at opføre sig som en kompasnål i et magnetisk uvejr. Hr. Lykketoft prøver at berolige med, at han ikke tror, forslaget de første år vil få nogen negativ virkning på beskæftigelsen på værfterne. Thi en socialistisk-teoretisk tro lader sig ikke rokke, slet ikke af realiteter, men

dem kender Metalarbejderforbundet til gengæld noget til.

Mindre interessant bliver det ikke af den kendsgerning, at forslaget efter hr. Lykketofts eget udsagn næsten er kalkeret af efter svensk lovgivning. Her kommer Steffen Møller så ind med et par distancerende kendsgerninger: efter denne lovgivnings gennemførelse i Sverige er hovedparten af de svenske skibsværfter blevet lukket, antallet af skibe er reduceret kraftigt, og de eksisterende rederier kan kun klare sig igennem med statstilskud.

Det socialdemokratiske forslag vil gøre 25.000 i skibsbranchen arbejdsløse, siger Metalarbejderforbundet. De vil altså alle sammen være tabere i »Lykketoftlotteriet«. Se, det er særdeles kloge ord, og dem kunne jeg såmænd godt havde fundet på at sige, men det er ikke mine ord. Det er Vestkystens leder fra den 10. december 1983. Men jeg vil gerne gøre dem til mine ord, for det er jo en besynderlig situation, vi her er i. Det parti, som vel mere end noget andet parti råber op om, ja næsten truer regeringen, også på finanslovsområdet, ved at hævde, at vi ikke gør noget ved arbejdsløshedsproblemet, kommer nu med ændringsforslag. Vi kan diskutere, hvor mange ekstra arbejdsløse det vil betyde, om det er 5.000 eller det er 40.000, det er fløjtende ligegyldigt. Sandheden er – det tror jeg alle erkender – at hvis disse ændringsforslag om skibene bliver vedtaget, så vil det give væsentlig flere arbejdsløse.

Det er altså et forslag, der kommer fra socialdemokratiet. Man har da også på fornemmelsen, at en del i socialdemokratiet ikke er særlig glade for det, og de socialdemokratiske skattelovsordførere har forsøgt at komme ud af situationen på en eller anden måde. Det er i hvert fald mit indtryk. Nu er det ikke alle, der er så reelle som hr. Risgaard Knudsen. Jeg er overbevist om, at der er mange i den socialdemokratiske gruppe, der er enige med hr. Risgaard Knudsen i denne sag. Nu har hr. Risgaard Knudsen jo før vist, at han tør sige det, han mener, også fra denne talerstol, og det synes jeg er ros værd.

Jeg ønsker socialdemokratiet til lykke med dette forslag, og jeg er glad for, at det ikke bliver vedtaget. Centrum-demokraterne kan ikke tilslutte sig nogen af de socialdemokratiske ændringsforslag, heller ikke på de andre områder.

Lawaetz (FP):

Fremskridtspartiet har udtrykt sig meget enkelt om denne lovgivning, idet vi gav udtryk for ved første behandling, at vi også mener, at regeringens lovforslag er for stramt. Man skulle gå efter det, der var direkte umoralsk, men man er gået længere. Det ser ud, som om man vil forhindre de hårdt plagede skatteborgere blandt almindelige mennesker i at have en lille fordel, for det er nemlig ikke udelukkende kapitalister, det drejer sig om her, men masser af ganske almindelige skatteborgere, der går ind i leasingforetagender.

Jeg tror, at hr. Lykketoft og socialdemokratiet nærmest er glade for og klare over, at deres eget forslag, nr. L 53, ikke kan få flertal, for det kunne de godt være kommet til at fortryde. Nu har man hørt en hel masse om, at det kan skabe arbejdsløshed osv. osv. Det tror jeg ikke at socialdemokratiet havde fået ros for fra dele af LO og fra skibsværftsarbejderne, når de stod på gaden. Derfor tror jeg nærmest, at de er lykkelige for, at forslag nr. L 53 ikke kan skabe flertal.

Hvad gør de så? Så kikker de på ministerens forslag, nr. L 87, og siger: er der nogen steder, hvor vi kan stramme det, så det nærmer sig nr. L 53 og vi får nogle af vores gode ideer fra nr. L 53 igennem? Det er det, der ligger her. Det er en yderligere stramning. Så fremskridtspartiet kan ikke stemme for disse ændringsforslag.

Jeg vil godt nævne en detalje, og det er ændringsforslag nr. 8 til § 5, stk. 3. Dér står:

»§ 1, nr. 01, har virkning fra anskaffelsen af skibe leveret efter 1. januar 1984.«

Tror man virkelig, at et skib, der bliver afleveret i januar måned, er kommet på bedding engang her i efteråret? De leasingkontrakter, der er lavet for et skib, der bliver afleveret i 1984, er 2, måske 3 år gamle, og det vil i høj grad sige, at dette er en lov med tilbagevirkende kraft.

Jeg har selvfølgelig bemærket, at man forsøger at mildne lidt på det ved at lave en aftrappingsordning, men det korte af det lange er, at det betyder en væsentlig begrænsning af aktiviteterne på en lang række vigtige områder, og det er en forkert lovgivning. Vi kan ikke stemme for, at man yderligere strammer en leasinglov, hvor vi i forvejen har store betænkeligheder med hensyn til, om den kommer til at virke efter hensigten.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Som det fremgår af betænkningen, støtter den radikale folketingsgruppe ministerens forslag til indgreb mod det leasing- og anpartsmisbrug, der nu har været afdækket så grundigt. Jeg havde lejlighed til ved førstebehandling af forslaget at fremdrage en hel række eksempler på misbrugene. Jeg vil gerne gentage her, at jeg beklager, at det er endt sådan, at man ikke har kunnet modstå fristelsen til at lave misbrug, for sagen er den, at jeg ligesom et meget stort flertal, om ikke et enigt folketing, har ment, at dette var en måde, hvorpå man kunne inddrage bredere kredse i erhvervslivet, men det lod sig jo altså ikke gøre.

Der foreligger jo ændringsforslag til dette lovforslag fra ministerens side og fra socialdemokratiets side. Det sidste består, kan jeg sige, af 3 dele, først og fremmest et indgreb mod skibene, som vi jo har haft lejlighed til at omtale, om end ikke uddybende. Det er lykkedes socialdemokratiet at konstruere sit indgreb på en sådan måde, at ikke alene rammer man handelsflåden, men, så vidt det kan skønnes, også meget store dele af den danske fiskerflåde. Derfor må dette forslag få betydning ikke alene for de skibsværfter, der bygger handelsskibe, men også for alle de skibsværfter, der bygger mindre både, som anvendes i fiskerflåden. Jeg finder, at dette er et forkert konstrueret forslag, og alene af den grund må det afvises, men også på grund af de store beskæftigelsesmæssige konsekvenser, det vil have, kan det ikke gennemføres i en arbejdsløhedssituation.

Det kan ikke hjælpe noget, at man, når man bliver gjort opmærksom på de store beskæftigelsesmæssige følger, indgrebet vil have, siger: ja men så kan vi jo give statstilskud. Sagen er, at vi giver statstilskud til skibsbygning i dette land af størrelsesordenen 100.000 kr. pr. skibsværftsarbejder, og mere kan vi ikke give. Det vil sige, at vi hurtigt kommer op på at give mere i tilskud pr. ansat, end der bliver udbetalt i arbejdsløshedsunderstøttelse. Det erhvervsliv kan vist ikke fortsætte ret længe; det er vel det, sven-skerne er kommet ud i.

I forbindelse med skibene er der fremsat forslag om, at man skal reducere muligheden for at afskrive på bygninger. Om dette har jeg sagt, at det vil jeg da gerne overveje, men

[Bernhard Baunsgaard]

det er ikke muligt meget hurtigt at gennemarbejde dette.

Jeg vil gerne sige, at hvis ministerens indgreb skal have virkning fra den dag, hvor det bliver fremsat, så er det efter radikal opfattelse en uundgåelig, indiskutabel betingelse, at lovforslaget hurtigt bliver færdigbehandlet.

Ændringsforslag nr. 4, der er stillet af socialdemokratiet, fremkom så sent under udvalgsbehandlingen, at der end ikke har været tid til at spørge ministeriet, hvad det egentlig betyder, og det var ikke muligt at få at vide, hvad det egentlig var, man ramte med det. Jeg stillede et konkret spørgsmål om, hvad der blev ramt, og forslagsstillerne sagde, at det vidste de ikke.

Endelig er der ændringsforslagene til § 2, som indeholder præciseringer af noget, som det radikale venstre sammen med socialdemokratiet og SF har gennemført, og dem støtter vi.

Med hensyn til ændringsforslaget til § 3 har det ikke været muligt at få tid til at gennemdrøfte det. Det er et indgreb mod brugen af investeringsfond. Jeg foreslår, at man tager disse ting tilbage, så vi kan fortsætte behandlingen af det i udvalget. Hvad enten der kommer valg eller ej, vil det være rimeligt at drøfte det færdigt i udvalget.

Jeg vil gerne sige, at man jo også i Holland har gjort forsøg på at gribe ind mod skibene, og jeg gentager, at hvis det viser sig, at man overfører de samme misbrug, som DIFKO og DMK, de to største leasingvirksomheder, har foretaget, på andre områder, så tvinger man folketinget til at gribe ind. Jeg ser det meget nødigt, for med hensyn til et indgreb mod nybygninger på anpartar har vi et tydeligt eksempel på, hvad der så sker, i Holland. Holland havde før indgrebet en flåde på over 900 coaster. Efter indgrebet er den hollandske coasterflåde formindsket til godt 300, og i samme periode er den danske flåde forøget med 600 skibe.

Man må forstå, at det vil have de voldsomste beskæftigelsesmæssige konsekvenser. Det har været nævnt heroppe i tal – anført af socialdemokratiets kandidat i Hellerupkredsen, som jeg på dette område nærer fuld tillid til – at det for skibsværfterne og følgeindustrien vil medføre en arbejdsløshed på måske 25.000. Det er ikke alene handelsflåden, der kommer i klemme, også et værft som Nordsøværftet i Ringkøbing. Det er anført,

at man øjeblikkelig vil se lukning af et par værfter og i løbet af nogle få år indskrænkning af danske værfter til 2-3 stykker. Man kan naturligvis prøve det samme, som Sverige har gjort, nemlig at opkøbe dem fra statens side og pumpe milliarder af kroner i skibsbygningsindustrien, men det har vi næppe økonomi til, i hvert fald ikke i samme omfang som Sverige.

Jeg må ende med at beklage, at socialdemokratiet ikke engang har villet høre på sine egne i denne sag.

Wilhelm (VS):

Jeg vil til gengæld starte med at beklage, at det mere generelle forslag, som var betydelig enklere, det, som socialdemokratiet selv fremsatte, ikke kunne gå igennem. Jeg kan på den baggrund godt forstå og acceptere, at man har forsøgt at stramme ministerens forslag op med nogle ændringsforslag. Jeg synes bestemt ikke, de kan siges at være hårde. Jeg synes, der er taget endda overordentlig store hensyn til beskæftigelsesargumenterne fra værftsindustrien med den glidende indførelse, man har lavet. Vi skal for så vidt beklage, at indgrebene bliver så meget svagere, men vil naturligvis, da de er foreslået som ændringer til ministerens forslag, stemme for alle de ændringer, der ligger dér.

Det er kommet til at gå, som man kunne forudse, og som vi også sagde ved førstebehandling: at vi ender et sted mellem regeringen og socialdemokratiet. Men det vil blive meget kraftigt påvirket af kapitalinteressernes hæmningsløse kampagner omkring beskæftigelsen. Det er jo det, der er sket: man er blevet skræmt. Specielt er det radikale venstre tydeligvis blevet skræmt, og det til trods for, at man godt kendte de her ting i forvejen, da man for kun 11 dage siden ved førstebehandling stillede i udsigt, at man gerne ville være med til at overveje indgreb på dette område.

Hr. Bernhard Baunsgaard var oppe at citere noget af det, han sagde den 2. december, men han standsede på et interessant sted. Han sagde, at han dengang havde sagt:

»Jeg forstår godt regeringens bekymring i henseende til skibene. Jeg forstår og deler de hensyn, der har været, til, at vi med hensyn til danske skibsværfter bør være omhyggelige med, hvordan og hvornår vi griber ind . . .« –

[Wilhelm]

og så stoppede han citatet. Men det fortsatte faktisk:

»At give et øget statstilskud til bygning af skibe på danske skibsværfter er efter min mening ikke forsvarligt . . . Der gives i dag tilskud af størrelsesordenen 80.000-100.000 kr. om året pr. skibsværftsarbejder; højere kan vi ikke gå.«

Men det er det, man gør. Når man tillader, at der ud over de temmelig direkte tilskud via skibskreditfonden ydes tilskud gennem indekserede afskrivninger og også gennem skattetækning i leasingarrangementer, så er det, hvordan vi end vender og drejer det, øgede tilskud, hvor hr. Bernhard Baunsgaard for kun 11 dage siden sagde: højere kan vi ikke gå.

Vi er allerede, når vi regner de her ting sammen, i den situation, at de offentlige direkte og indirekte tilskud til skibsværfterne er større end arbejds lønnen. Det er samfundsøkonomisk fuldstændigt galimatias. Vi kunne lave meget mere beskæftigelse for de samme penge, hvis de ikke skulle drænes over i nogle bestemte lommer. Det gør ingen forskel, om hr. Bernhard Baunsgaard vil tillade de øgede tilskud via skibskreditfonden eller han vil gøre det ved at holde åbent for leasingkonstruktioner og skattetækning i den sammenhæng.

Der er kommet argumenter om beskæftigelsen. Nå ja, men det vidste vi jo. Hr. Bernhard Baunsgaard var selv inde på det under førstebehandlingen, hvor han sagde, at han var parat til at overveje, om man på den ene eller den anden måde kunne stoppe det her, men det måtte være et bredt flertal, da det jo uundgåeligt havde beskæftigelsesmæssige konsekvenser. Der er ikke noget som helst nyt i det, og alligevel viger man altså tilbage nu, og de radikale har fået optaget, jeg ved ikke hvor mange bilag til betænkningen fra Rederiforeningen og fra Børsen og fra Rederiforeningen én gang til og fra Rederiforeningen en tredje gang og fra Charles Hansen fra Metal osv. Der er ikke skygge af nyt i de her ting. Det nye er, at der er stillet konkrete forslag, som laver en meget lempelig, gradvis indføring af de regler, som er foreslået af socialdemokratiet og SF på det her område.

Kendsgerningen er også, som vi rent historisk ved fra Riffelsyndikatet, og hvad vi ellers har haft, at Metal under alle omstændigheder ville brokke sig. Hvis der var op-

bygget en stor rustningsindustri her i landet, som de radikale gerne ville have afviklet, så ville Metal brokke sig og henvise til beskæftigelsen. Det vil man gøre under alle omstændigheder, det ved hr. Bernhard Baunsgaard naturligvis udmærket.

Der er henvist til den socialdemokratiske kandidat i Hellerupkredsen, Gud bedre det, og det lukker munden på hans socialdemokratiske kolleger, for hvad skal de dog sige til det? Men vi andre har heldigvis en lidt anden rolle som det lille barn i »Kejserens nye Klæder«, der kan tillade sig at sige, hvordan det faktisk forholder sig.

Den pågældende kandidat, som nu er blevet til en stor åbenbaring og et sandhedsvidne om, hvordan tingene vil gå, var den samme, som i april 1974, da krisen begyndte at vælte ind over os, udtalte de berømlige ord: enhver snak om, at vi står over for en økonomisk krise i den vestlige verden, er kun revolutionsromantikernes ønskedrømme. Det er den profet, man nu påberåber sig fra radikal og borgerlig side. Det var ham, som for kun 2 år siden slog sig op på at tale om, at nu stod vi over for statsbankerotten, men for et halvt år siden blev det ændret til, at nu stod vi over for det største boom, vi nogen sinde havde stået over for. Ind imellem har han gjort sig bemærket ved at lade sig hyre af en af de store banker til et investeringsforetagende, som var en forløber for bl.a. de her leasingarrangementer.

Jeg synes, det er et flot kronvidne, man har i de her sager. Jeg behøver ikke at være så tilbageholdende, som hans partifæller desværre er nødt til. Det er jo partiets eget ansvar, at det har en sådan kandidat i Hellerupkredsen. Det må blive dets egen belastning at slæbe rundt med det. Jeg synes, kandidaten i Hellerupkredsen er underholdende, men, som de her eksempler viser klart og tydeligt, en charlatan, hverken mere eller mindre. Han løber fra sine synspunkter endnu hurtigere end hr. Bernhard Baunsgaard, men han gør det mere underholdende og med større sans for at bringe sig i medierne på det.

Der har ikke været skygge af hold i noget af det, Steffen Møller har sagt om krisen, om værftsindustrien, om den økonomiske politik, om boom'et, om beskæftigelsen, om konjunkturudsigterne eller noget som helst i de 10 år, krisen har kørt. Derfor er det ligefrem

[Wilhjelm]

morsomt at høre, at han nu skal gøres til sandhedsvidne i spørgsmålet om, hvordan det vil gå med de her leasing- eller ikke-leasingarrangementer i værftsindustrien.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu er den nævnte økonom ikke kandidat for det radikale venstre, så beskyldningerne om, at han var en charlatan, og jeg ved ikke, hvad det var, vi kom op til, skal jeg ikke blande mig i. Det synes jeg det må tilkomme hr. Lykketoft at kommentere.

Det er vel helt umuligt at få hr. Wilhjelm til at opføre sig så anstændigt, at han citerer mig korrekt. Jeg håber endnu på, at det lykkes med hensyn til hr. Lykketoft. Jeg sagde udtrykkelig, at hvis det viser sig, at misbrugebreder sig til dette med skibsanparterne, så er jeg parat til at gribe ind. Det kan ikke hjælpe noget, at man glemmer betingelsen.

(Kort bemærkning).

Wilhjelm (VS):

Jeg gjorde udtrykkelig opmærksom på, hvornår jeg citerede hr. Bernhard Baunsgaard, og det gjorde jeg fuldstændig ordret, og det står i sp. 2718 fra første behandling.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, og undlod omhyggeligt at citere betingelsen. Jeg ved ikke, hvilket skældsord man burde lade sig forlede til at bruge om en person, der tillader sig det fra folketingets talerstol.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Jeg er glad for den tilslutning, regeringens forslag har fået, og jeg må sige, at jeg er glad for den manglende tilslutning, socialdemokratiet og socialistisk folkepartis ændringsforslag har fået.

Hr. Lykketoft og hr. Rahbæk Møller var i det vrede hjørne i dag og gjorde to synspunkter gældende. For det første, at regeringen har ændret opfattelse og ændret standpunkt i løbet af de 11 dage, der er gået siden førstebehandlingen. For det andet, at det indgreb, vi har foreslået med vores lovforslag, tillige bør ramme skibe på den måde og

i den form, som fremgår af det ændringsforslag.

Til det første vil jeg sige, at det simpelt hen ikke er rigtigt. Regeringen har overhovedet ikke ændret holdning.

Jeg er taknemlig, fordi hr. Rahbæk Møller citerede mig korrekt fra fortrykket, sp. 2732, men jeg kan næsten se på de socialdemokratiske rækker, at det ikke har været tilstrækkeligt til at forstå, hvad der egentlig er blevet sagt, så jeg vil tillade mig at gentage, hvad jeg sagde den 2. december:

»Jeg vil dog gerne sige på regeringens vegne, at hvis vi kan formulere en regel, der ikke rammer beskæftigelsen på danske skibsværfter, en regel, som vi lovgivningsteknisk kan leve med – hvis man altså ikke blot henviser til generelle ting som finansiel leasing – og som muligvis, som det er foreslået, kan danne en overgangsordning, vil vi meget gerne se på det i udvalget.«

Det var meget omhyggeligt valgte ord, fordi de afspejlede baggrunden for det leasingforslag, vi fremsatte i folketinget.

Vi havde ved udarbejdelsen af leasingforslaget 3 problemer, som vi skulle have til at stemme sammen. For det første var det et hensyn til at lukke de huller i skattesystemet, som jeg kaldte for den »skatteretlige selvbetjeningsbutik«. Herom var der stort flertal i folketinget. For det andet havde vi nogle tekniske vanskeligheder, som klart bliver afsløret af det første socialdemokratiske lovforslag om begrebet finansiel leasing, nemlig den tekniske vanskelighed, at vi ikke kan sondre lovgivningsteknisk mellem forskellige finansieringsformer i forbindelse med leasing. Og endelig havde vi for det tredje spørgsmålet om beskæftigelsen. Nummerrækkefølgen er tilfældig og ikke udtryk for en prioritering.

Det var disse 3 ting, vi skulle have til at spille sammen i det lovforslag, vi lavede, og jeg mener, det er lykkedes os på alle områder undtagen skibene, for der er 2 problemer, vi ikke kunne løse ved skibene: de ganske særlige finansforhold og finansieringsforhold ved skibe, som gør, at ethvert indgreb i finansieringsforholdene i skibsbranchen for øjeblikket, hvor fragtraterne er lave og beskæftigelsen på skibsværfterne er i bund, vil have en negativ virkning, som overstiger de positive virkninger, et indgreb kunne have. Det var den ene ting.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Den anden ting, som er lige så vigtig, og som jeg ikke er helt sikker på at i hvert fald hr. Rahbæk Møller har forstået, efter at jeg har hørt hans forslag her, er, at netop skibsbranchen er en branche, som er gennemsyret af udlejningsforhold. Det er sjældent, at et skib ikke udlejes, og det kan ske for en midlertidig periode eller for bestandig. Det kan være, at et skib bygges uden henblik på udlejning, men at fragtmarkedet udvikler sig på en sådan måde, at udlejning er det eneste mulige for at holde beskæftigelsen i gang. Endelig findes der ikke kun 1 eller 2 udlejningsformer, der findes utallige udlejningsformer.

Med andre ord: vi kunne ikke bruge begrebet finansiel leasing, og vores lovforslag, som bygger på udlejningsbegrebet, ville ikke være præcist nok til at ramme det, som skulle rammes, og lade det være i fred, som skulle lades i fred, i hvert fald ikke efter den opfattelse, regeringen havde, og den opfattelse, jeg havde. Det er muligt, at andre ville have en anden indgang til problemet, og det var derfor, jeg sagde meget omhyggeligt, at hvis der kan findes noget, der kan løse vort skatteproblem og samtidig løse vort lovgivningsproblem uden at angribe vort beskæftigelsesproblem, så ville jeg fantastisk gerne se på det og være positivt indstillet. Men det viste sig jo, at andre ikke kunne løse de problemer, som vi i regeringen også måtte opgive at finde en løsning på.

Det ændringsforslag, der er stillet, er jo i den forbindelse håbløst, fordi man slet ikke løser det problem, der skal løses, under hensyn til de faktiske forhold. Man laver et ændringsforslag, der er artsfremmed i forhold til lovforslaget, og endelig skader man beskæftigelsen. Jeg vil gerne have lov til at sige, at man kan diskutere meget, hvorvidt man skal skade beskæftigelsen i år eller man skal gøre det næste år eller om tre år eller om fire år, men jeg synes, det er en forbløffende holdning, man her giver udtryk for fra socialdemokratiets og socialistisk folkepartis side.

Jeg vil gerne slå fast: det er regeringens opfattelse, at vi ikke skal skade beskæftigelsen. Det er regeringens opfattelse, at vi skal gavne beskæftigelsen. Det skal vi gøre i år, det skal vi gøre næste år, og det skal vi gøre om tre år og om fire år. At tro, at man bare

kan udskyde problemet og skade beskæftigelsen gradvis, er på det nærmeste barokt.

Det ændringsforslag, som er stillet, er forkert i sit sigte og forkert i sine midler. Det er forkert i sit sigte, først og fremmest fordi det rammer andet end leasing. Vi laver en leasinglov, vi laver ikke en lov, der skal rederivirk-somheder og skibsværfter til livs. I ændringsforslaget rammer man også, som flere allerede har peget på, simpelt hen alle dem, der ejer et skib, altså alle fiskere, alle de rederier, der ejer et skib. Det har intet med leasing at gøre.

Ændringsforslaget er også forkert i sine midler. Man taler om at begrænse afskrivningerne, man taler om at begrænse forskudsafskrivningerne over en bank. Derved rammer man jo lige præcis nybygningerne og beskæftigelsen. Der er ingen ikrafttrædelsesbestemmelse, og der er ingen – mere eller mindre spontan – erklæring fra forskellige organisationer, der kan skjule den kendsgerning, at her rammer man beskæftigelsen. Selvfølgelig er det et politisk valg. Hvad sætter man højest: hensynet til beskæftigelsen eller hensynet til at undgå den skatteretlige selvbetjeningsbutik? Det er et politisk valg. Socialdemokratiet og SF har truffet deres valg med det ændringsforslag. Det har de selvfølgelig lov til, men det er altså ikke regeringens valg. På dette begrænsede punkt med skibene sætter vi helt klart beskæftigelsen højest, bl.a. fordi der faktisk ikke findes mange andre muligheder – under hensyn til vores EF-forpligtelser og andre ting – for at støtte en industri, som er en rent dansk industri, nemlig skibsværftsindustrien, end at undlade at gøre tilværelsen vanskeligere for skibsværfterne. Så meget om det.

Der er andre ting, jeg ikke rigtig forstår af det, der er foregået her i dag. Der er i betænkningen stillet nogle ændringsforslag til § 2 og § 3, der handler om loven om investeringsfonds og loven om etableringskonti. Jeg har i og for sig sympati for ændringsforslagene, men henstiller, at man udskyder afstemningen om disse ændringsforslag, indtil regeringen har fremsat et samlet lovforslag herom. Vi har allerede i maj i år lovet folkettingen at fremsætte et forslag, som skulle tage højde for nogle af de mangler, der kom ind ved loven af 17. maj 1982 om disse to emner, samt at vi skulle lave nogle regler om, hvad konsekvenserne skulle være, hvis de betingel-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ser, som loven kræver opfyldt for frigivelsen, faktisk viser sig ikke at være opfyldt. Jeg henstiller igen, at man udskyder disse ændringsforslag. Jeg forstår slet ikke, hvorfor de behandles forskelligt. Jeg kan gentage, at regeringen fremkommer med et forslag. Vores planer er, om alt går vel – hvad der så ligger i dette – at fremkomme med forslagene, så snart folketinget træder sammen igen her i januar måned. Jeg synes, det er rimeligere at vente til det tidspunkt fremfor at vedtage et lovforslag, som muligvis kommer til at virke som en hund i et spil kegler i forhold til det gennemtænkte forslag, som regeringen vil fremsætte, og som jeg er sikker på vil få en positiv behandling i udvalget. Når jeg er sikker på det, skyldes det, at jeg i og for sig er helt enig i de intentioner, der ligger i de ændringsforslag, men jeg synes bare ikke, at de fremkommer på rette tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Når nu ministeren slår sig op på, at denne regering prioriterer beskæftigelsen højere end alt andet, herunder bekæmpelse af skattefiduser, så synes jeg lige, der er grund til at slå fast, at netop denne regering har været i stand til at forøge arbejdsløsheden midt under en begyndende forbedring af de internationale konjunkturer. Det er helt klart, at hvis der var tale om en politik, som SF stod bag, så det noget bedre ud med beskæftigelsen. Det, vi diskuterer, er, hvilke midler til fremme af beskæftigelsen vi vil bruge. Her vil vi fra SFs side ikke bruge skattefiduser – dog stadig væk med det forbehold, at når nogle har indstillet sig på det, så vil vi give dem en rimelig tid til at slippe ud af denne klemme igen.

Jeg vil sige i anledning af ministerens bemærkninger om udlejningsforhold, at vi er udmærket klar over, at på skibsområdet udlejes skibe meget, og det kan der ikke gribes ind i. Det griber vi heller ikke ind i. Vi forbyder ikke udlejning af skibe. Vi begrænser afskrivninger for én speciel type udlejning, den type udlejning, der betyder en rent passiv investering, nemlig bareboat charter. Dette og intet mere. Det er det, jeg har foreslået i min ordførertale.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foghel):

Det var dog topmålet af demagogi at stille det sådan op: hvad prioriterer man højest, beskæftigelsen eller skattefiduser? Regeringen prioriterer overhovedet ikke skattefiduser på nogen som helst måde. Det, der er tale om, er, at vi har nogle afskrivningsregler på skibe, som ikke er regeringens opfindelse, men som er opfundet af den daværende socialdemokratiske finansminister, Viggo Kampmann, og det er i ly af disse afskrivningsregler, at både skibsværftsindustrien og rederivirksomhederne er bygget op i dette land. Det er det, det drejer sig om. Det drejer sig ikke om nogle skattefiduser.

Vi er kede af, at vi ikke kan komme leasinganparter ved skibe til livs, men det kan vi ikke for tiden. Den konkrete afvejning, vi har foretaget for øjeblikket, er også motiveret af, at passiv investering i skibe af folk, som ikke er kyndige i skibsfart, jo ikke for øjeblikket er en fuldstændig risikofri forretning, så jeg tror såmænd ikke, at det hul bliver så forfærdelig stort.

Lykketoft (S):

I diskussionen om, hvem der har opfundet afskrivningsreglerne, er det måske et relevant ekstra bidrag at minde – måske især hr. Fogh Rasmussen – om, at i 1974 fremkom den daværende venstrefinansminister, hr. Anders Andersen, med et forslag om begrænsning af afskrivningerne på skibsanparter, der var ganske meget beslægtet med det, som S og SF foreslår her i dag. Det har ikke påvirket hr. Fogh Rasmussens argumentation.

Det er i det hele taget fabelagtigt at høre hr. Fogh Rasmussen, hr. Stubkjær Pedersen, hr. Bernhard Baunsgaard og ministeren tale om beskæftigelsen her i dag. Jeg er fuldstændig enig i de generelle bemærkninger, hr. Rahbæk Møller gjorde lige før om, at det her jo på ingen måde drejer sig om, at nogle i denne sammenhæng er mindre for beskæftigelse, end andre er det, men det drejer sig om, hvilke metoder der er hensigtsmæssige til at skabe en given beskæftigelse. Det drejer sig om, hvor mange mellemhandlere der skal tjene på det, for at man kan skaffe en given beskæftigelse. Hele den diskussion, som de borgerlige partier prøver at køre i stilling her, er dybest set en skindiskussion af den

[Lykketoft]

enkle grund, at også en borgerlig regering jo har en overgrænse for, hvilket budgetunderskud man vil acceptere, og hvis man tillader den skattemæssige selvbetjening at fortsætte, så betyder det, at man er nødt til at gå ind med nedskæringer eller skatteforhøjelser på andre områder og ødelægge beskæftigelse, for at denne selvbetjeningsbutik kan fortsætte. Det er sådan, det hænger sammen. Derfor synes jeg, man skulle afholde sig fra disse illusionsnumre og påstande om, at der er andre, der er mindre optaget af beskæftigelsen. Nej, vi er optaget af, hvis der skal støttes en beskæftigelse f.eks. ved skibsværfterne, at det så sker så præcist som muligt og med så få mellemhandleravancer til dyrlæger, tandlæger, luftpiloter og andre som muligt.

Jeg er igen nødt til at minde om, hvad ministeren sagde ved førstebehandlingen: man kunne muligvis, som det var foreslået, lave en overgangsordning. Det vil vi meget gerne se på i udvalget. Vi erkender, at vi har et problem. Kan det løses – og det skal det – i folketinget på basis af et bredt flertal? Det er det, det har handlet om, og det er igen værd at understrege, at de borgerlige partiers indlæg i dag er udtryk for en manglende vilje til at følge det op, man sagde ved første behandling.

Med hensyn til dette forslags specielle og isolerede beskæftigelsesvirkning er det måske allermost nyttigt at henvise til skatteministerens egne kommentarer til forslaget, før der for alvor gik politik i sagen. De er optrykt i bilag I til betænkningen. Disse kommentarer lyder:

»Virkningen af indgrebet må antages at være yderst beskedent. . . Totalt set opnår ejeren derfor omtrent de samme skattemæssige fordele.«

Det var skatteministerens egen kommentar i starten af denne diskussion. Industriministerens kommentar kan man højst karakterisere som nogle runde betragtninger, der skal bidrage til at begrunde den holdning, regeringspartierne efterfølgende har indskibet sig i.

Det korte af det lange er, at disse forslag har isoleret set ingen beskæftigelsesvirkning på kort sigt, fordi de ikke berører kontrakter, der indgås før 1. januar 1985.

Der bliver sagt fra hr. Bernhard Baunsgaards side, at vi burde lytte til, hvad vore egne siger. Jeg har jo læst op – jeg er ikke

klar over, om hr. Bernhard Baunsgaard var i salen på det tidspunkt – hvad Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, hvor de ledende fagforingsfolk sidder repræsenteret, så sent som i dag har udtalt. Det er helt på linje med det, jeg har givet udtryk for fra denne talerstol inden for den sidste times tid. Vi lytter i høj grad til vore egne, men vi lytter specielt til de folkevalgte af dem, til dem, der har ansvaret for ledelsen af de faglige organisationer.

Med hensyn til Steffen Møller, som jeg er blevet udfordret til at sige noget om, vil jeg sige, at det er jo sket, som det er sket før for Steffen Møller, at han er kommet til at overdrive himmelvidt og tåbeligt på baggrund af en ufuldstændig viden om, hvad der er foreslået herinde i tinget. Det beklager jeg. Det er efter min opfattelse den væsentligste forvirring, der kan være opstået på socialdemokratisk hold i denne sag. Det beklager jeg selvfølgelig meget at der overhovedet har været tale om, men jeg tillægger det, som det vil fremgå, meget ringe vægt som dokumentationsgrundlag.

Jeg vil gerne afslutningsvis stille et spørgsmål til hr. Bernhard Baunsgaard. Nu tror jeg efterhånden, jeg har forstået hr. Bernhard Baunsgaards synspunkt helt: der skal ikke gribes ind nu. Kunne vi måske få oplyst, hvor mange milliarder der skal løbe ud af statskassen, før vi skal gribe ind? Hvernår er der tale om misbrug? Kunne vi få en indkredsning af det, sådan at vi havde noget at holde os til, næste gang vi skulle diskutere disse emner? For der er én ting, der er helt sikker: hvis vi slet ikke foretager os noget, hvis vi tilrettelægger lovgivningen sådan, at vi gør dansk skibsværftsindustri stadig mere afhængig af denne særprægede finansieringsform i årene, der kommer, ja, så vil vi komme til at diskutere disse emner én gang til i tinget, og da skulle det jo nødigt være sådan, at vi skulle diskutere med hr. Bernhard Baunsgaard på et misforstået grundlag.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Kun to korte bemærkninger.

Det er rigtigt, at tidligere finansminister hr. Anders Andersen har fremsat et forslag i 1974, tror jeg det var, som på visse punkter lignede det forslag, som S og SF kom frem

[Ministeren for skatter og afgifter]

med. Men det var i en ganske anden beskæftigelsesmæssig situation. På det tidspunkt var der meget, meget få arbejdsløse i værftsindustrien, og hvis man på det tidspunkt havde valgt at regulere afskrivningsreglerne, så ville det naturligvis have helt andre virkninger end de katastrofevirkninger, det efter min mening ville få, hvis man i dag med de vanskeligheder, vi har med beskæftigelsen, greb ind over for en sådan industri.

Hr. Lykketoft bliver ved med at påstå, at de negative beskæftigelsesvirkninger af hans forslag er det rene opspind. Det kan man selvfølgelig gøre, men jeg er nødsaget til at protestere, når hr. Lykketoft mener, at han kunne finde støtte for den opfattelse i min skriftlige kommentar til ændringsforslagene. I den kommentar har jeg om et enkelt af ændringsforslagene sagt, at virkningerne af dette enkelte punkt af indgrebet må antages at være yderst beskedne. Min kommentar, som hr. Lykketoft altså nu mener at kunne tage til indtægt, knytter sig ikke til ændringsforslagene som helhed, men kun isoleret til et enkelt af forslagene, og det fremgår i øvrigt også af kommentaren. Jeg synes, at min kommentar skal bruges i overensstemmelse med det, den står for, og ikke i overensstemmelse med noget som helst andet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Lykketoft sagde for et øjeblik siden: nu har jeg forstået hr. Bernhard Baunsgaard. Jeg synes, det var en dristig bemærkning i betragtning af den sindstilstand, hr. Lykketoft øjensynlig er i i dag, og det viste sig jo også, at hr. Lykketoft ikke havde forstået, hvad jeg havde sagt.

Jeg sagde: hvis man overfører de misbrug, vi nu har konstateret på de andre områder, til skibene, så griber vi ind, så er vi parate – hvis man gør det! Vi skitserede jo og omtalte de misbrug, der var tale om, f.eks. dette, at man for anparternes vedkommende opererer med, at man indbetaler 30.000 kr., man får et overskud på 600 kr., og resten er ren skattefidus. Hvis man indfører sådan noget på skibene og man ikke lader skibene indgå, som skatteministeren antydede for et øjeblik siden, på de betingelser, der nu engang gælder for skibsfartserhvervet, nemlig at der er mulighed for, at det går godt, og der er mulig-

hed for, at det går galt, ja, så er det, vi griber ind.

Hr. Lykketoft tillod sig også at sige, at det skulle jo nødigt være sådan, at vi diskuterede på et misforstået grundlag. Jeg synes da ellers, hr. Lykketoft har fået megen god tid til at gå til spilde med at diskutere på et misforstået grundlag, så hvorfor skulle vi forvente en bedring i fremtiden?

Hagen Hagensen (KF):

Der er ikke under den debat, der har været, fremkommet noget som helst, der kan afkræfte de udtalelser, der har været om, hvilken uheldig indflydelse på beskæftigelsen det vil få, dersom man griber ind over for skibe, som det er ønsket af hr. Lykketoft m.fl. Jeg synes blot, det skal slås fast, at det ikke på nogen måde er afkræftet, at det vil have en for mig at se meget væsentlig følge for vores beskæftigelse, og der er i hvert fald ingen af os, der tør vove os ud i noget, der kan gå ud over beskæftigelsen, så hårdt angrebet den er med den store ledighed, vi har.

Det er egentlig sjovt, at hr. Lykketoft nu drager et lovforslag frem, der blev fremsat af finansministeren i 1974. Dengang var det hr. Anders Andersen, der fremsatte det. Hr. Lykketoft siger, at det på mange måder ligner det, man nu vil. Det lovforslag fik en blandet modtagelse her i tinget, det kom ikke længere end til den førstebehandling, der var. Det blev liggende i udvalget dengang. Men det er egentlig ejendommeligt, hvis man gerne har villet noget på det område siden, at de mangfoldige socialdemokratiske regeringer, der har været siden, så ikke har prøvet at tage det op. Det har man ikke, så jeg synes, man kan glemme alt om den sag og holde sig til det, vi drøfter nu.

Nu er der en regering, der har vist vilje til at gribe ind over for de vildskud, der er kommet på området, og jeg er tilfreds med, at hr. Lykketoft – om end det er som mindstemål – ønsker at gennemføre regeringens lovforslag.

Fogh Rasmussen (V):

Indtil dette tidspunkt i anden runde af denne debat har vi jo lyttet til mange indlæg, men jeg vil da ikke lægge skjul på, at der er ét indlæg, som jeg i særlig grad savner, et indlæg, som jeg havde set frem til med en

[Fogh Rasmussen]

ganske særlig forventning. Jeg efterlyste i første runde, at hr. Risgaard Knudsen ville tage ordet i denne debat. Som jeg oplyste ved den lejlighed, har hr. Risgaard Knudsen givet interview til Aalborg Stiftstidende i denne weekend, og når jeg havde forventet, at hr. Risgaard Knudsen ville tage ordet, så var det, fordi hr. Risgaard Knudsen i dette interview udtalte sig om de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af socialdemokratiets og SFs ændringsforslag. I dette interview udtalte hr. Risgaard Knudsen sig om disse beskæftigelsesmæssige konsekvenser med en betydelig større klarhed, end nogen har gjort i dag, og på den baggrund havde jeg forventet, at hr. Risgaard Knudsen ville tage ordet. Men nu er den tidligere ministers beskedenhed jo velkendt, og derfor vil jeg gerne yde den service at citere fra det interview, som hr. Risgaard Knudsen har givet til Aalborg Stiftstidende i weekenden. Her siger hr. Risgaard Knudsen bl.a.:

»Tabet af arbejdspladser vil uden tvivl være større, end man umiddelbart forestiller sig – f.eks. hos mange underleverandører, der kommer i farezonen. Og det vender jeg mig imod. Derfor stemmer jeg imod ændringsforslagene, når de kommer til behandling i folketinget i næste uge.«

Det ville da interessere os at høre nærmere om hr. Risgaard Knudsens motiver for sin stillingtagen. Nu må hr. Risgaard Knudsen ikke opfatte det forkert. Det er naturligvis af en helt positiv interesse for sagen og for hr. Risgaard Knudsens holdning, at jeg prøver at få hr. Risgaard Knudsen til at tage ordet. Ingen skal være i tvivl om, at vi naturligvis takker hr. Risgaard Knudsen for det standpunkt, som han har valgt at indtage i denne sag. Men jeg tror, det ville interessere en bredere kreds at erfare nærmere om de motiver, der ligger bag hr. Risgaard Knudsens synspunkter.

Hr. Risgaard Knudsen udtaler i interviewet et andet sted bl.a.:

»Det forekommer mig, at der er alt for mange akademiske bidrag i den aktuelle debat om dette emne. Jeg foretrækker at holde mig ved jorden.«

Det kunne måske netop være en opfordring til, at hr. Risgaard Knudsen bidrog til debatten med et sådant jordnært indslag.

Wilhelm (VS):

Skatteministeren og senere hr. Hagen Hagensen var inde på, at det var en ganske anden situation i 1974 – da var der god beskæftigelse på værfterne og helt andre udsigter. Nu er hukommelsen jo kort, men jeg synes dog lige, det skal nævnes, at det ganske enkelt ikke er rigtigt. Den internationale værftskrise begyndte at flagre rundt i de internationale økonomiske tidsskrifter allerede i 1972, den fik virkelig drøn på i 1973, og de største massefyringer, vi havde på danske værfter, kom i 1974 og 1975. Lindø blev halveret mandskabsmæssigt i perioden 1974–75, så det var bestemt ikke en ganske anden situation. Det var en situation, hvor man virkelig begyndte at drøfte overskudstonnagen og den kriseagtige situation, der var for værfterne, før den begyndte nogen andre steder i erhvervslivet.

Skatteministeren sagde, at det var, som om man ikke havde indset, i hvilket omfang lånearrangementer er almindelige i værfts- og rederibranchen. Jeg ved da godt, at lånearrangementer er blevet almindelige i værfts- og rederibranchen, men hvorfor er de blevet det? Det var de jo ikke for 20 år siden. Da ejede rederierne deres egne skibe, dem sejlede de rundt med, og da drev de både skibsbyggeri og rederivirksomhed. Lånearrangementerne er blevet almindelige af én ganske bestemt grund, nemlig at der er skattefiduser i lånearrangementer. Så kan det ikke være noget argument, når man kommer og vil ændre ved de ting, at sige: ja men I glemmer at se på, at lånearrangementer er blevet så almindelige. De er netop blevet almindelige, fordi der her er et område for skattetænkning. Der er ikke spor naturligt i, at værfterne deler sig op i et byggefirma og et udlejningsfirma og et firma, der lejer og begynder at sejle og kontrahere. Det er simpelt hen kun fremkaldt af de huller i skattelovgivningen, som vi burde stoppe, og som man sikkert burde have stoppet allerede i 1974 for den sags skyld.

Hr. Bernhard Baunsgaard var meget højt oppe, jeg var citatfuser, det var uanstændigt, folketingets talerstol osv. – den fik i det hele taget ikke for lidt, som sædvanlig med hr. Bernhard Baunsgaard. Jeg vil gerne sige i al stilfærdighed, at jeg citerede – og det gjorde jeg udtrykkelig opmærksom på – ordret og uden overspringelser det, hr. Bernhard Baunsgaard ved første behandling sagde om

[Wilhelm]

subsidiernes til værftsindustrien. Det står på sp. 2718. Det, hr. Bernhard Baunsgaard nu forlanger, er, at jeg samtidig burde have citeret et forbehold, han tager i en helt anden sammenhæng, og som står mere end en spalte længere henne i debatten. Jeg synes, det er et ret urimeligt forlangende. Jeg kan ikke hver gang, hvis jeg overhovedet skal citere hr. Bernhard Baunsgaard, gå hen og tage de 20 årgange, eller hvor længe det er hr. Bernhard Baunsgaard har siddet herinde, og citere ham for alle de forbehold, han har taget i de 20 årganges bind. Der er ikke nogen rimelighed i at komme og bebrejde én og kalde én citatfusker, fordi man ikke samtidig nævner fra et helt andet punkt i debatten og en spalte længere henne, hvad han i øvrigt har taget af forbehold.

Hvad der er mere politik i end den småfornærmelse, som hr. Bernhard Baunsgaard er mester i, er, at vi nu forstår, at mens hr. Bernhard Baunsgaard sagde i den debat: »Jeg deler bekymringen med hensyn til, om der nu vil opstå misbrug i forbindelse med leasing af skibe,« – så vil han altså nu vente, til han har fået dokumentation for det misbrug. Det er kendsgerningen. Det samme er nok kendsgerningen, når de radikale skriver i betænkningen, at de ikke kan tage stilling til ændringsforslag nr. 3, 4 og 7. Jeg har forstået, at det betyder, at de faktisk vil stemme imod dem. De radikale vil hver gang have dokumentation for, at der er misbrug, før man ønsker at lukke misbrugsmulighederne. Så er det klart, at det går galt. Så er det klart, at der er blevet masser af huller i skat-
telovgivningene i de år, de radikale har haft nogen som helst indflydelse på det. For inden vi får set og får en selv for hr. Bernhard Baunsgaard tilfredsstillende dokumentation for, at der er misbrug i stor stil, så vil det jo være sat i system, så vil det blive sværere at ændre, og så vil vi få argumentet om beskæftigelsen endnu stærkere, når først disse skattefiduser er sat i system. Det vil blive fuldstændig umuligt eller i hvert fald mange, mange gange vanskeligere at ændre, når man venter til det tidspunkt, som hr. Bernhard Baunsgaard betinger sig at det skal være sat i system først, at vi skal have sat misbruget i system, at vi skal have dokumentation for, at milliarderne ruller på nogle selv for hr. Bernhard Baunsgaard utilsigtede veje. På det tidspunkt er det erfaringsmæssigt langt, langt

vanskeligere at stoppe, og i hvert fald beskæftigelsesargumentet vil vi få med så meget større vægt, når først det er sat i system på den måde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 71 stemte for, 79 imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 70 stemte for, 79 imod.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 71 stemte for, 79 imod.

Ændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 72 stemte for, 78 imod.

§ 1, ændringsforslag nr. 5 og 6 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7

forkastedes, idet 73 stemte for, 78 imod.

§§ 3 og 4

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 og 9 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1 og 2.

Ændringsforslag nr. 10 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 3.

Ændringsforslag nr. 11

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 7.

§ 5 med den foretagne ændring

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 26:

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m.v.

Af Lykketoft (S) m.fl.

(Fremsat 6/10 83. Første behandling 15/11 83. Betænkning 8/12 83).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget om *deling af lovforslaget* i 2 lovforslag:

A. Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m.v. omfattende

§ 1, indledningen og nr. 4, samt § 2.

B. Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m.v. omfattende

§ 1, indledningen og nr. 1, 2, 3, 5-10, samt § 2

vedtoges uden afstemning.

Der foretoges derefter afstemning vedrørende *det under A nævnte lovforslag*.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets [lovforslag A's] overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Der foretoges derefter afstemning vedrørende *det under B nævnte lovforslag*.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets [lovforslag B's] overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 77:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven).

Af Lykketoft (S) m.fl.

(Fremsat 23/11 83. Første behandling 2/12 83. Betænkning 8/12 83).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Tastesen (S):

Ændringsforslagene går ud på, at lovforslaget deles i to dele: et forslag, som gøres færdig nu, forslag A, og et forslag, som viderebehandles i udvalget. Jeg skal henstille, at det sidstnævnte kommer til fortsat behandling.

Vedrørende lovforslag A kan jeg udtrykke min glæde på socialdemokratiets vegne over, at der er skabt et flertal for dette forslag. Dermed sætter man ind over for den skatte-tænkning, som er markedsført af banker og sparekasser her på det sidste. Ganske vist har